

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben: Vidéken:
 Egy hóra. I ker. Egy hóra. I ker. 50 fill.
 Negyedévre . . . 3 „ Negyedévre 4 „ 50 „

Felolvasó szerkesztő:
II. MÓRICZ PÁL.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piac-utca 47. és 48. szám.

Agenor gróf henczegései.

Környezete harsogó kacagása közt magyarázta Eötvös Károly:

— Törökországgal szemben eddig Oroszország henczegett. De most, a mikor Japán úgy veri, mint a kétfenekű dob, nem henczegethet. Tehát megbizta Ausztriát, illetve Goluchovszky Agenor gróf külügyminisztert, hogy helyette az idén henczegjen ő.

Vagyis Eötvös Károly pompás mondanása szerint Goluchovszky Agenor gróf a balkáni henczegésre czégjegyzői jogosultságot kapott Oroszországtól.

Mennyi igazság ebben a tréfás ítéletben? Minő kegyetlen igazsága annak, hogy a külügyi politikánkat mások igazítják és hogy hatalmi állásunk csak addig nagyhatalmi, míg ennek, vagy annak az érdekeit hiven szolgáljuk. Izre, színre van-e ebben a politikában csak egy unciányi magyar? Nem sváb-e minden összetételében, azé a svábé, a ki mindig az előtte valót biztatja lépésre, mert: du hast die grossen Stiefel an.

Ha magyar volna ez a külügyi politika: nem volna tétovázó, nem igazodnék jezsovita izléshez, amely még ma is muzulmán irtásra buzdít a keresztényi szeretet nevében.

Ha magyar volna ez a külügyi

politika: nem vágyakoznék gyarmatok után. Mert a magyar nemzet nem gyarmatszerző nép. Letiporni nemzetet, szabadságot elkobozni nem tud.

Ha magyar volna ez a politika: nem kotnyeleskednék vén asszony módjára a Balkánon Goluchovszky 150 szóval százötven csendőrrel. A mi csak arra való, a mire a légy az ember orrán.

Ha magyar volna a külügyi politika: a külügyminiszter keresve keresné a szövetséget Törökországgal, ezzel a második idegen fajjal, a mely épp úgy, mint mi, árván él a szláv és a germán népcsaládok közt Európában.

Ha magyar volna a külügyi politika. Ej, hisz akkor nem neveznék Goluchovszkyt külügyminiszternek és ha olykor henczegeznék is, a magunk erejében bizakodva henczegeznék, nem pedig egyszer Német-, másszor Oroszország iránti kedveskedésből — per procura.

Vármegyénk és közelvidéke.

A nánási iparosok önképző egyesületéről.

Több év óta figyelem és szomoruan látom az egyes iparágak munkásainak forrongó elégedetlenségét és hogy munkaadó és munkás nem értik meg egymást; sokszor

ellentétes utakon haladnak. Én ennek az elhidegülésnek egyik főokát abban látom, hogy nincs betöltve az a nagy űr, mely a tanonc folszabadulásától mesterré tétele között van. Ez pedig a legveszedelmesebb időszak. E szomorú tapasztalatok vezették a hajdunánási iparostanoncz-iskola tanítótestületét arra, hogy megalkossa a hajdunánási kereskedők és iparosok önképző egyesületét. De nem az ifjusági önképzőkört külön, hanem együtt a mesterekkel, hogy ők az éritntkezés közben irányítsák, a jóra vezessék az ifjuságot. Nevezett tanítótestület tehát ez év elején összehívta a hajdunánási iparosokat és ez összejövetelel megismertette, hogy mit is akar. Azt ugyanis, hogy a hol elhagyta a tanítást, a nevelést, a midőn a tanonc felszabadulván, segéddé lett, részint felolvasások, részint szabad előadások által tovább folytassa. És a mi hajdunánási derék iparosaink örömmel fogadtak az eszmét s addig is, míg az alapszabály elkészül: megkezdődtek a felolvasások és tartottak márczius hó végéig, minden egyes esetben igen szépszámú hallgatóság előtt az iparoskör helyiségében, a mely az önképző egyesületnek otthont adott, sőt késznek nyilatkozott arra is, hogy épít egy nagy termet a felolvasások megtartására s czímét is hajlandó megváltoztatni. Az őszre, azt hisszük, alapszabályaink megerősítést nyernek. Ekkor a következő szak szerint lesznek a felolvasások, illetve előadások megtartva: I. szak: Fogalmazás: a különböző levelezések, ügyiratok. II-ik szak: Könyvtvitel. III-ik szak: Történelem, földrajz, alkotmánytan. IV-ik szak: Számtan. V-ik szak: Természettan és vegytan. VI-ik szak: Szórakoztató felolvasások.

A vörös-sapkások parancsnoka.

A szabadságharcban egyik legvitézesebb honvédszászlóalj volt a XI-dik honvédszászlóalj, a mely a kiváló vörös sapkás honvéd zászlóalj volt. Ezen zászlóaljnak az őrnagyát, Szigeti Miklós vörös-sapkás honvéd őrnagyot a napokban temették el a Kolozsvár melletti birtokán. A kiváló hazafi, akit Bém apó vitézségi érdemmel is kitüntetett, 80 évet élt. És a vitéz honvéd parancsnoknak az életéből pár jellemző esetet felemlítünk.

Az az erő kifejtés és halálmegevetés, a mit a 11. veres-sapkás zászlóalj tanusított, az egész erdélyi hadjárat alatt, legendába illő. Fegyelmesség, komolyság, önfeláldozás, a mostoha viszonyok eltűrése körül a legnagyobb heroizmus nyilatkozik meg. Más zászlóalj is volt kiváló a magyarországi parancsnokok alatt. Amde egyik sem fejtette ki azt az önmegtágadást, nem állt ki akkora szenvedéseket, mint a 11. zászlóalj.

Megtörtént Szigeti Miklós őrnaggyal,

hogyan pl. 1849. márczius 3-án reggel 7 órától éjféli 12 óráig a lóról le nem szállt se nem evett, sem nem ivott. Egész nap csatáztak s éjféltre hosszú utat téve, bevonultak Marosvásárhelyre.

Ez így volt náluk a fegyverletételig állandóan.

— Szebenben akar ön ma vacsorálni? — kérde Bethlen Olivértől a 11. zászlóalj egyik őrnagyától márczius 11-én alkonyat felé, Nagy-Csürnél egy magaslaton állva, Bem tábornok.

— Igenis tábornok ur, a zászlóaljjal együtt.

— Menjen hát be Szebenbe és állítsa fel zászlóalját a piacon.

Ennyiből állott a parancs. Szigetivel megbeszélték a dolgot és sötét este keresztül vágták magukat az ellenség ágyutüzén, leszúrták a muszka kordont s behatoltak a viszonyokkal ismerős Szigeti vezetése mellett a vizaknai kapun a városba.

Először is a magyar foglyokat szabadították ki. Azután Bem parancsát betű szerint teljesítve a Brukenthal-ház előtt a piacon sorakoztak. Bem e műveletével az osztrák reakciónak a gerincét törte ketté az erdélyi részekben.

Érdekes volt, hogy ugyanaz nap este közölte a Szebenben megjelenő Siebenbürger Bote, hogy a „Bem alatti magyar hordák Segesvárnál teljesen körülvannak véve s teljesen meglesznek semmisítve. Erre a cikkre személyesen adta meg a czáfolatot a kétségbeesésig meglepett szászoknak Bem tábornok.

Benignit, a magyarfaló és ellenünk bujtogató szász lapszerkesztőt is akkor szúrták le.

Néhai Schopf Alajos szóbeli nyilatkozata szerint ezt a Mátyás huszárok egyik tisztje, Jakab Elek, a híres történetíró cselekedte. Am Benigni megölését Jakab Elek művében felemlíti ugyan, de nem érinti azt, mintha neki ebben része lett volna.

MODERN GŐZMOSÓDA

Debreczen, Széchenyi-utca 42.

Telefon. Gyűjtő kocs.

És most engedj meg kedves Szerkesztő Barátom, hogy itt kitérjek egy fontos dologra. A közoktatási m. kir. Miniszter törvényileg szabályozta az ifjúsági egyletek felállítását a gazdasági ismételő iskola keretében, az ilyen egyletek az államtól könyvtárt és pénzhelyi segélyt kapnak; ugyan nem volna-e üdvös dolog, ha az iparkamara e tekintetben is megkeresné a vallás- és közoktatásügyi Miniszter urat, egyben a kereskedelmi Miniszter urral, hogy az ilyen kereskedők és iparosok önképző egyesületét hasonló ellátásban részesítse az ifjúsági egyesületeknek adott jótéteményekben. Nekem teljes hitem és meggyőződésem az, a mint cikkem elején is jeleztem, hogy ez önképző egyesületek tömeges felállításával, — de ismételtén hangsúlyozom, hogy nem mint ifjúsági egyletek, hanem az élemedett tisztas mesterekkel egyetemben sok elégedetlenségnek, surlódásnak eleje lenne véve, mert a munkaadó és munkás között a gyakori érintkezés, megbeszélés által nem lenne meg az a nagy űr, az a nagy távolság, a mi most van.

Végül ipariskolai tantestületünk nevében hálás köszönetet mondok a tek. Iparkamarának azon nagyszerű jótéteményekért, melyeket mint pályázatokat ipariskolai tantestületünknek szives volt megküldeni. Ezek a segélyek egyrészt alkalmat adnak a törekvő ifju segédeknek arra, hogy magukat tovább képezhessék; másrészt megjutalmazza és buzdítja azon munkásokat, akik egy mesternél 15 éven túl egyfolytában dolgoztak és dolgozni fognak; végre az iparostanonczok közül azok, kik tanulói pályájukat sikerrel végezték el, olyan kitüntető jutalomban részesülnek az iparkamara gondosságából adandó elismerő oklevél és éremmel, amely a későbbi időre is buzdításul szolgálhat a további kitartó munkásságra.

Ezekben hátkodtam tantestületünk működését kedves lapunk hasábjain röviden jelezni; hátha ipariskolát tanító kartársaim máshol is megfontolás tárgyává tennék a dolgot s nálunk még üdvösebb, még hasznosabb eszméket vetnének fel. Igen fontos a dolog, próbáljuk meg, e tekintetben is miként használhatnánk kedves hazánk iparának és a békés munka megszakítás nélküli tovább haladásának. Adja Isten, hogy úgy legyen!

(Nánás 1904.)

Dobrossy István,
ip. isk. igazg.

A 11. veres sapkás zászlóalj mindig csatában állt, kiöltöztetéséről tehát elfeledtek. Agról szakadt rongyosok voltak. Az ujonnan alakult zászlóaljakat szépen kiöltöztették, a vörös sapkások egy pár bakancsot néha bocskort alig kaptak a lábukra. Fegyvert az ellenségtől szedtek. Éhezni is sokat éheztek. Egy ízben három napon át csak teljes törökbuza volt az élelmük. Mindezt keresetlen egyszerűséggel írja le Szigeti Miklós.

Bizony-bizony, helyesen cselekednék a magyar nemzet, ha azt, a mit a hősköztől akaratán kívül megvált a nemzet, részint az élő öregeknek, részint pedig az elhunytak emléke kegyeletben tartására áldozná.

A 11. zászlóaljjal párhuzamos sorsban részesültek a Mátyás huszárok. Mindkét csapat: zöme művelt ifjakból, a kollégiumokból került ki. Példa rá Koós Ferencz kir. tanácsos tanfelügyelő, a ki mint közhuszár küzdött végig a hősi tusát a Mátyás huszárok között. És csodálatos, egyik iskolában sem foglalkoznak az egykori hősök emlékeivel. Sőt az iskolai növendékek figyelmét nem is hívják fel arra, hogy elődeik legendákba illő viselkedése mily szépen van megírva Koós Ferencz által s Szigeti Miklós ezredes által.

Kilencz lovat kötöttek el. Hajdudorogi levelezőnk írja, hogy onnét a héten kilencz lovat kötöttek el az éjszakajárók. Legelőt, tanyát megkerültek és hogy nem hiába: bizonyosság reá a kilencz elkötött ló, amelyből azonban négyet már elősikerített a buzgó csendőrség, hanem a többinek nyoma veszett.

Tűz a tanyán. Hajdudorogon nagy tanyatűz volt a Fülep A- és társa bérlet gazdaságában. Ösmeretlen okból lángra lobbant egy kazal szalma, a melyről azután végig égett az összes rakományos kert. A kár több ezer koronára rug.

Holttest a virágos ákáczfán. Virárgyik már az ákácza, de a Kócs Gábor féle hajdudorogi tanyán egy fekete holttest került a fehérvirágok közé. Bártha Imre 18 éves szolgálégény felkötötte magát, mert a kezére bizott ellős ló, miközben elaludt, megdőglött. Csiha Sándor bérlő szolgálatában állott a szegény szolgálégényke, a ki, a baj megesvén, a virágos ákácza gallyra kötötte magát nagy féltében.

A csokalyi ifjúság f. hó 22-dik napján, zártkörű batyustánczvizalmat rendez a Fáy féle kuriális háznál. Az érmellék ezen kedves községében, hol barátságos szép sorban sorakoznak egymás mellett az ur, a nemesi házak, mindig kedves, mindig szép multságok szoktak esni és bizonyosan ez a pünkösztői bál is szépen sikerül.

Nánási hírek. A hajdunánási iparos-olvasókör az iparos dalárda közreműködésével, felolvasás és szavalattal egybekötött zártkörű táncmulatságot rendez a következő műsorral: 1. Hymnus az éjhez Beethoven-tól. Előadja a dalkör. 2. Szavalat. Előadja Rácz Miklós ur. 3. Kilenczet ütött az óra. Előadja a dalkör. 4. Monológ. Tartja Jámbor Gusztáv ur. 5. Szavalat. Előadja Rimár Pál ur. 6. Még azt mondják . . . Dankó Pistától. Előadja a dalkör. — **Véletlen halál.** Lukács József tanyai lakos a napokban löni akart az elöltöltő fegyverével és mivel nem sült el, megfogta a fegyvercsövét és a földhöz ütögte a tusát, mire a fegyver eldőlt és a töltés hasába furódott a szerencsétlennek, aki, midőn az orvoshoz akarták szállítani, utközben a kocsin meghalt. — **Tyuklopás.** Május hó 17-ére virradóra 6 tyukot és egy libát loptak el Dobó József nánási lakostól.

Feszty Árpád nyilatkozik a végrendeletről.

— Jókai és a Feszty-család viszonya. —

A Jövendő legujabb száma érdekes beszélgetést közöl Feszty Árpádtól Jókai Mórról. A beszélgetés annak a napnak estéjén történt, amelyen Jókai végrendeletét felbontották. A végrendeletről és Jókainak a Feszty családdal az utóbbi években való viszonyáról így nyilatkozott Feszty Árpád:

— A végrendelet tartalma engem sem meg nem lep, sem meg nem szomorít. Tudom, hogy az, akit mi a feleségemmel változatlanul gyászolunk, abban a momentumban, amikor bennünket elhagyott, más lett. Az, aki a végrendelet — nem anyagi vonatkozásu — sorait írta, valaki más, akit mi már nem ismerünk és aki minket sem ismer többé. A régi Jókai, akit mi ismertünk, valamely titkos hatalom befolyása alá kerülhetett. Sem a titkot, sem a hatalmat nem vizsgálom és Jókainak egy érthetetlen sora nem fogja megváltoztatni sem bennem, sem feleségemben iránta érzett szeretetünket. Ami az anyagi ügyeket illeti, Istenem, ebben a

pillanatban undorodom annak a gondolatától is, hogy Jókaival kapcsolatban anyagi ügyek is vannak a világon. Ő nincs többé és ez az egyetlen veszteség! Megtisztulva minden földi vonatkozásától, ebben a pillanatban úgy is tudja immár ő is, hogy nagyobb ragaszkodással iránta senki sem volt a világon, mint leánya és én. Hogy ebben a tudatban néhány esztendeig megzavartatott, az egy szomoruan regényes momentum a megboldogult benső regényekben oly gazdag életben. Nekem azonban igazi fájdalmat csak akkor okozna, ha tudnám, hogy csak egy szemernyivel is rászolgált e házban akárki is. Így csak egy méla rezignációval tölt el és arra gondolok, hogy nekem és feleségemnek, akiket a sors ennyi esztendeig közelében tartott: vajjon mit kellett volna tennünk, hogy Jókai teljesen boldognak érezze magát? Utólag is nem tudok kieszelni semmit, amit meg nem tettünk és a sorsra kell vetnem.

Mi az ujság?

A „poszkiszlis“ halála. Csombor Imrét, a nagy és bravuros postalopás hősét, akit ez a ténye juttatott heroztrateszi hírnévhez s akit ugyancsak ezért általánosán a „poszkiszlis“ epitettonnal tiszteltek meg, ma délután 3 órakor temetik Budapesten Viola-utca 8. szám alatti lakásáról. Váratlan és gyors halála a feleségét, Zsengellér Zsuzsánnát sujtja legjobban, aki csodálatos hűséggel ragaszkodott a férjéhez. Zsengellér Zsuzsánna a második felesége Csombornak. Egyideig csak vadházasságban éltek, mikor azonban Csombor kikerült a börtönből s látta, hogy Zsuzsánna kész vele a nélküli keserves kenyerét is megosztani, elvált a régi feleségétől s elvette. Akkor tisztító intézetet nyitottak s annak a jövedelméből éldegéltek.

Az önfeláldozó feleség. A Rimaszombattal szomszédos Alsóhangony községben borzalmas családi dráma játszódott le. Éliás István ottani lakos még néhány év előtt a község legvagyonosabb embere volt. Szerencsétlen spekulációk folytán azonban mi den vagyonát elvesztette. Emiatt annyira elkéseredett, hogy ismételtén öngyilkosságot akart elkövetni, de felesége mindannyiszor megakadályozta tervének megvalósítását. — Csütörtökön Éliás vadászfegyverével ismet agyon akarta löni magát. Felesége, aki férjét alandóan figyelemmel kísérte, ezuttal is észrevette szándékát és a gyilkos fegyvert elakarta venni tőle. Az elkéseredett férj azonban rákiáltott:

— Hagyj meghalni, különben te halsz meg!

Az asszony azonban nem engedett, mire az őrvjngő ember elsütötte a fegyvert, melynek golyója találta az önfeláldozó feleséget, aki összerogyott s néhány perc múlva meghalt. Éliás látva borzalmas tettét, kijózanodott s önként jelentkezett a bíróságnál.

Két temetés. Resch Mihály csendőrmester holttestét és koporsóját tegnap fényes katonai pompával temették a váradi temetőbe. Az élesdi vérengzés alkalmával agyonlőtt őrmestert a felesége hozatta Váradra az élesdi temetőből, a hegyek közül. Tábornokok, ezredesek, főtisztek, a megillető katonai pompával temették hivatása áldozatát; de ugyanekkor egy másik halottat is vittek ki a temetőbe. A másik halottnak nem volt nagy kísérete. Egy pap ment

egy kántor haladt a deszkakoporsó után. A deszkakoporsóban Papp Onucz révi lakos feküdt, az élesdi véres zendülés harmincznegyedik halottja. A szegény tudatlan oláh paraszt embert, a kit ártatlanul ért a halált hozó Kropacsek golyója, nem messze Resch Mihály sírjától, temették el . . .

Kedélyes vásár a Bácskában. A „Bácskai Hírlap”-ban olvassuk a következő hangulatos hírecskét:

„Vásári szurkálások. A tegnapi vásári dinom-dánomnak sok áldozata akadt. A bor működtette a bicskát. Mentőink segélyét kilencz megbicskázott ember vette igénybe. Nagy azonban azoknak a száma is, akik sebeiket bekötözetlenül vitték haza.”

A kedélyes szabadkai vásáron ugyan csak „emelkedett hangulat” uralkodhatott.

Öngyilkosság — dinamittal. Borzasztó módját eszelte ki az élettől való megválásnak Kovács József diósgyőrvasvári munkás. Tegnep este a lakásán egy dinamitpatront meggyújtott és azt a szájába akarta tenni. A terv azonban nem sikerült, mert a dinamit idő előtt felrobbant s csak a szerencsétlen ember állát roncsolta össze. Sérülése így is életveszélyes.

A szimuláns katona.

Az örültek házából vissza a kaszárnyába.

A szegedi 5-ik honvéd gyalogezred kötelékében szolgált. Mindszenti gyerek volt, úgy hívták, hogy Szabó Péter. Második éve, hogy viseli az angyalbőrt és így nem csuda, ha szörnyen megunta.

A multkoriban haza kívánczolt a falujába rövid szabadságra. Hazaeresztették, de a fiu keveselte a vakációt, megtoldotta még három nappal, úgy gondolta, hogy nem veszik tán rossz néven ezt a kis időzést, hiszen kitelik a még hátralévő időből.

A kaszárnyában nem így fogták fel a dolgot, izentek a mindszenti csendőrségnek, hogy vason hozza be Szabó Péter katonaszökevényt.

Így került Péter az áristomba, ahol rémmódon unatkozott. A kábulásig törte a fejét azon, hogy mi módon lehetne innen kiszabadulni. Elhatározta, hogy bolondot fog játszani, hátha bekerül a kórházba?

Mikor az udvarra sétálni vezették, folyton keresztet hányt és hangosan imádkozott, hogy jaj, csak a Szentistvántéri viztorony le ne dülne, mert akkor agyonüti az mindszenti házakat, pedig akkor az édes anyja kendermagos tyukja menten hármát tojik ijedtében.

Majd letérdelt az örök előtt és sirva könyörgött, hogy löjje keresztlül, mert ő nem élheti tul az orosz-japán háborút.

Nem evett, a kenyérral a vizet kinálgatta, a vízzel a kenyeret, s oly ügyesen adta a bolondot, hogy kénytelenek voltak megjelenteni a kapitánynak Szabó Péter közvitéz megbolondulását.

Mikor a doktorok elé vezették, erősen könyörgött, hogy verjenek sarkantyut a bakancsára, mert ha azt nem teszik, olyan kolera lesz a nyáron, hogy még a cigánydobos se marad életben.

Szabó Péter felkerült az örültek házába. A megfigyelő osztályba helyezték a fiut, aki úgy gondolkozott, hogy itt már csak nyugodt élete lesz, majd megjön az esze, ha az affirolás ideje elkövetkezik.

Péter csalódott. A doktorok úgy tapasztalták Budapesten, hogy a bolondos honvédek több esze van, mint előírás szerint dukálna lenni. Irtak az ezredparancsnoksághoz Szegedre, hogy Pétert, a szimulánszt szállítsák baza.

Péter tegnap este szuronyok között érkezett Szegedre. A kedve elment, az esze megjött. Most meg azért csukják be, hogy esze van a hunczutnak.

Halott a bicziklin.

Tegnep délután végzetes baleset történt a voloszka—fiumei uton egy fiatal bicziklissal. Giupli Károly 17 éves órásségéd, aki a Pincherle-féle órásüzletben volt alkalmazásban tegnap délután hajón átrándult Voloszkába, hogy ottani ismerősei és jóbarátai körében töltsen el a vasárnap délutánt. Este felé ugyan csak hajón akart visszatérni, mint-hogy jegyét a visszautazásra is megváltotta. Több barátjának rábeszélésére azonban lemondott a hajón való utazásról és minthogy kedvelte a kerékpár sportot, szivesen ráállt arra, hogy egy felajánlott bicziklin térjen vissza Fiuméba. Giuli többedmagával indult utnak. A fiatal kerékpárosok vigan repültek bicziklijükön és igen jó kedvük volt. Már Prelukka alatt jártak, mikor Giulinak az az ötlete támadt, hogy megmutassa a kerékpárra való rátermettségét és elengedve a kormányrudat, hátradölvé hajította bicziklijét. Egy darabig jól ment minden, de egyszerre csak megbillent a gyorsan száguldó kerékpár és a rajta ülő fiatal ember lezuhant róla. Giuli nekivágódott az utamenti kocsvédő korlátrudjához és halántékon megütötte magát. De csakhamar föltápáskodott, miért is társai azt hitték, hogy semmi komolyabb baja nem történt.

Melléje ért egy társa, a ki szólította, de nem felelt, holott a biczikli lassan tovább forgott. De néhány másodperc multán a biczikliző lezuhant.

Társai azt gondolva, hogy csak elájult, élesztgetni kezdtek. De minden fáradozásuk hiábavaló volt, az orvos, a kit Voloszkából hoztak nem segíthetett és már csak a halált konstatálhatta. Az oly szerencsétlen véget ért fiatalember holttestét beszállították a voloszkai temető halottas kamrájába, honnét holnap temetik.

Rezervista hadnagy és vendéglős.

(Érdekes affér.)

A német birodalomban sok beszédre adott alkalmat ez a rezervista-tisztes történet.

Kreuznachban történt, a császár születése napján tartott ünnepi ebéden. Két ur összetalálkozott a nagy vendéglőtermében. Az egyik vámbivatalnok és tartalékos hadnagy volt, a másik rangnélküli vitéz ur volt. Ez az utóbbi a balról fentartott asztalnál egy jó barátjának a névkártyáját fedezte fel, a ki hajdan fogadós volt és most mint töképenzes éli világát; tehát indítványozta, hogy üljenek a barátja mellé. De megszegyenlhetette magát, mert ilyen szóval fordított neki hátat a rezervista hadnagy ur:

— Még csak az kéne; már én úgy úgy sem ülök a mellé a borraivalókból gaz dagodott főpinczér mellé . . .

Ez a megvető kijelentés a hajdani fogadós fülébe is eljutott; a ki másnap a helyőrség parancsnokához ment panasza. És az alezredes urnál előadta, hogy ő csakugyan, mint a legtöbb szállodás, pinczérkedett is, de e mellett az egyévi önkéntességi jogot is megszerezte és mint altisztet, tartalékos tiszti képesítéssel szabadságot. És egyedül rajta mult, hogy hivatására való te-

kintelből, az emberi tökéletesség ne továbbjának aranybotját nem fogadta el. És hogy csakis ennek köszönheti a rátartós rezervista-hadnagy ur, miszerint olyan kényes helyzetbe nem jutott, hogy a „felgazdagodott főpinczér” bajtársként ösmerje el, tisztelje meg.

Az affér további fejleménye az ex-szállodásnak teljes elégtételt nyújtott. Ugyanis a parancsnok utasította a tartalékos hadnagy urat, hogy az exfogadóst teljes katonai diszben kérésse fel a lakásán. És a nem illő viselkedésért kérjen bocsánatot. A mi azután tanuk jelenlétében meg is történt.

Chimay hercegné megszökött Rigótól.

[És látogatás a Rigó feleségénél.]

A végzet bosszuló keze előbb utóbb utólér mindenkit és aki előbb maga rakott szarvakat a más fejére, végül maga is szarvakat kap. Szegény Rigó Jancsi, a szépséges Chimay hercegnő barnabőrű lovagja, őt sem kerülte el a szomorú végzet: vege a világhíres regénynek, megszökött tőle szerelmes hercegnője, amint ezt a következő párisi távirat jelenti: A párisi magyar egyesület a minap negyvenéves fennállásának ünnepeit ülte, ott hegedült Rigó Jancsi és maga mesélte el honfitársainak, hogy a szép Ward Klára, a ki ő Chimay hercegtől hódított el, most ő tőle vált meg bucsuzatlanul, még pedig nem egyedül, hanem egy derék és lobogó vérű nápolyi férfi kíséretében. Búsan szólott szólott ezen az estén a Rigó Jancsi hegedűje, a régi hecsületes szerszám, amelyhez jmmár, mint keresetforrásához tért vissza a hercegnő cigányja.

Ezen a hírrel kapcsolatban budapesti tudósítónk még a következő czáfolatot írja: Bizonyosak voltunk benne, hogy a pákozdi portán ez a hir, ha igaz, nem kis szenzációt fog okozni, éppen ezért kizónáztunk a Rigó Jancsi árvánmaradt feleségéhez, megtudni tőle a dolgok mibenlétét.

Látogatás a Rigó feleségénél.

Pákozdon egy idegen ember nem igen csinál feltűnést, mert a mióta „prémás Jancsi” a szépséges Kláranak lett a troubadurja, Pákozdnak van valamelyes „idegenforgalma” is, s ha egy idegen habitusu ember betéved a faluba, bizonyosra veszik, hogy a Rigó Jancsi feleségéhez jön tudakozódni.

Engem is rögtön odaigazítottak ahhoz a putrihoz, ahol a szalmaözeveg éli unalmas napjait. A házon valamelyes jólét nyoma látszik, amelynek megteremtői alighanem azok az angyalfejes bankók, a melyek a Jancsi bugyellárisából kerültek Pákozdra.

A Rigó Jancsi felesége nem volt a lakásban. Kérdezősködésekre azt válaszolta egy tejjőlős száju barna suhancz, hogy munkában van, de amott a gödrök tájéka beszélhetek vele.

Lementem a luczernás kerten a jelzett irányban s csakugyan szemembe ötlött a gödrök tájéka, ahol dalolva, hunczutkodva kapáltak kerti veteményen férfiak, nők ve gyesen.

Arra a kérésre, hogy Rigónéval szeretnék beszélni, egy helyre-asszonyra mutatnak, akinek feje menyecskeken be volt kötve pepita keszkenővel és öblő dézsából szedegette ki a fehérneműt.

Az asszony rámementel bogár szemeit.

— Akar valamit az ur?

— Hallotta-e már, hogy Rigót ott hagyta a hercegnője?

Az asszony szemében felvillant egy perczre a diadalmisság szikra, azután felbiggyesztette az ajakát:

— Egy szó sem igaz abból, kérem alásan. Nálam a levél, amit tegnap kaptam tőlük, Klári is irt benne az anyámhoz.

Egy színes borítéku levelet vett ki gyorsan a kebeléből és megmutatta.

De azután gyorsan visszarejtette mintha féltene.

— Egy kis pénz is jött, folytatta a jószívű fehérszemély. Tudom, hogy sok mindent beszélnek róluk Pesten. Tudom én, hogy irigylük a szerencsésjét. De hát hol nincsenek irigyek mai napság? Hogy ő megszökne az én Jancsimtól? . . .

Olyan nagyon kaczagott, hogy a könyvei is megeredtek. Sirva kaczagott.

Bár megszökne . . .

Bár megszökne tőle . . . Talán akkor visszatalálna hozzám. De arra nincsen eset. Nekem meg muszáj várnom, mert isten, ember látja, hogy tisztesség esett a családban. Bár megszökne tőle! . . . De arról szó sem eshetik. Ebben a levélben is panaszkodik a hűtelen, hogy milyen féltékeny a hercegné, ha egy asszonyra ránéz, hát ki akarja kaparni a szemét, még most is, annyi esztendő után.

— Mit tud róluk egyebet?

— Azt írja, hogy május 18-án, vagyis holnap utazna abba a hegyes-völgyes országba, akit úgy hívnak . . .

Megint belekandikált a levélbe és kibökte:

— Barczelónába.

És megmutatta a nevezetes szót a levélben.

Igy igaz hát. Rigó Jancsi és a hercegnő utban vannak Barczelónába s ha eljut hozzájuk a magyar újságok híre, majd jókat nevetnek rajta.

És az asszony, mint aki beszédjét végezte, elfordult és szorgalmasan folytatta tovább a nagymosást.

UJDONSÁGOK.

Szunyogból elefánt.

Három ház leégett Bőszörményben.

Rémes hírek keltek szárnyra szerdán délelőtt Debreczenben a Hajdubőszörményben kiütött tüzről. E hírek nagy izgalmat keltettek a városban, mert sok a bőszörményi Debreczenben, különösen a katonák és a cseléd-lányok közt.

Fokozta még az izgalmat a „Debreczen“ című újság délután megjelent száma is, amelyben vastag betűs cikk adta hírül, hogy Hajdubőszörményben három utca leégett, 40 lakóház a melléképületekkel és számos apró jószág lett a lángok martaléka.

Ez a hír — szerencsére — nem volt igaz.

Hajdubőszörményből tudósítónk táviratban czáfolja meg e rémhíreket. **Csupán 3 nádfedeles ház égett le az újsoron melléképülettel** és pedig B. Nagy Imre, Varga János és ifju Nagy Sándor háza. A kár néhány ezer korona, amit dr. Konrád hajdubőszörményi orvos, aki a délutáni vonattal érkezett Debreczenbe, megerősített.

MIHALOVITS J.
gyógyszertára a „Kigyóhoz“
DEBRECZEN, FŐTÉR,
a városházzal szemben.

Az izgalmat a hatóság fejvesztettségé okozta. A hajdubőszörményi hivatalos urak ugyanis a helyett, hogy a tüzet mentek volna oltani, a táviróhivatalba rohantak és rém-távirataikkal föllármázták a megyei hatóságot és az összes szomszédvárosokat. A debreczeni hatóság és tüzoltóság is kapott értesítést, de segítséget nem küldhetett, mert itt is erős szél volt és szükséges volt a készenlét. Csupán a hajdubőszörményi tüzoltóság sietett segítségül, de mire Bőszörménybe ért, már el is mult a veszedelem.

Ebből az esetből pedig az legyen a tanúság, hogy máskor rémhírekkel ne árasztja el a megyét a bőszörményi hatóság, mert ha — isten ne adja — igazán oly nagy tüzvész ütne ki, mint amilyenről hír érkezett, nem hinné el senki.

Az elkéseredett rendőrök.

A csendőrségnek Debreczen város belterületén a mostani rendőrség helyett való alkalmazását a sugalmazott „Szabadság“ című kormánypárti lap szorgalmazza. Tücsköt-bogarat összehordott e képtelen ötletének támogatására ez a Tisza-virág újság. Nem is vettük éppen ezért figyelembe eddig czélzatos bandázásait, de most már látjuk a lólábat is. A csendőrséget Debreczen városába Tisza Pista akarja behozni, akinek ezen tervét az új főispán akarja megvalósítani, sőt e terve számára már megnyerte a 48-as polgármestert is, aki nyilvánosság kizárásával már be is fejezte az előzetes tárgyalásokat, sőt a mint a 48-as pártlap, a „Debreczen“ írja, **már az előzetes megállapodás meg is történt és már azon az uton van a dolog, hogy a csendőrség bekerül az új szervezetbe is.** Titokban teljesen előkészítették már az ügyet, amelylyel meg akarják lepni a törvényhatósági bizottság közgyűlését. No hát lesz gondunk rá, hogy tájékoztassuk a város közönségét és feivilágesítsuk, hogy milyen merenyletet készülnek elkövetni a város autonómiaja ellen a hatalom áskálódói. Ezen dolog most került nyilvánosságra és megtudták a rendőrök is, hogy miért nem került még csak szóba sem az ő fizetésük rendezése? Azért, mert rájuk nem lesz szükség. Megtudták azt is, hogy a kifőzött terv szerint azokat a rendőröket, akik még nem érték el a nyugdíjkorhatárt, t. i. nincs 10 szolgálati évök, elbocsájtják egyszerűen, úgy mint Pák, Cserép és Schnögner rendőrökkel is tették. A szegény családok embereket közt nagy elkéseredést szült ez a terv.

— **A Csokonai kör** választmánya 1904. év május hó 21. napján, szombaton d. u. 3 órakor a kollégium kis tanácstermében ülést tart. Tárgyak: 1. A közgyűlés előkészítése. 2. A Csokonai-lapok kiadó tulajdonosának ajánlata. 3. Jelentések.

— **Megszűnt a péksegédek bérharcza.** A debreczeni péksegédek három napos bérharcza megszűnt. A

segédek ma már valamennyien munkába állanak. A segédek 20 fillért engedtek a napi ellátásból és így hétköznapon 1 korona 20 fillér, ünnep és vasárnap 1 korona 40 fillér ellátási díjat fognak kapni.

— **Végh Gyula** főkapitány Budapestre utazott. Távollétében **Boldizsár Kálmán** II. kerületi kapitány helyettesíti.

— **Az „Uránia“ Debreczenben.** Tegnap este Németh Péter „Berlini élet“ című művét adta elő az Uránia tudományos színház nagyszámu közönség előtt. A német főváros monumentalis épületei, pompás terei, parkjai, műemlékei gyönyörű szép színes képekben bemutatva, nagy hatással voltak a mindvégig érdeklődő közönségre. A német császár, a császári család, a német államférfiak, művészek és művésznők arcképet élethűségükkel megleptek mindenkit. Egyes jeleneteknek, felvonulásoknak mozgófényképei fokozták az érdeklődést. A szellemes felolvasás jellemzően simult a bemutatott tárgyakhoz és a közönség fogalmat nyert a német világáros belső életéről. Ez az előadás azt hisszük számos hivatást szerez, nálunk sajnos ritkán élvezhető ilyenmőző szórakozásnak. Ma „Egyiptom“ kerül bemutatásra. A gulák és pyramisok hazája érdekes népevel, festői tájaival s a sivatag életének feltűntetésével élénk érdeklődésre tarthat számot. Örvedetesen tapasztaltuk, hogy az idei képek és mozgófényképek, szebbek, tisztábbak, mint az eddigiek voltak.

— **Harcászati czéllövészet.** A hadházi-ut melletti lövőterén május 27. és 28. napjain harcászati czéllövő gyakorlatot tart a katonaság.

— **A kereskedő ifjak társulata** ma este tartja az Arany Bika külön e czélra fentartott éttermében társas és ismerkedési estélyét. Melyre ezuton is felhívja a résztvevők szives figyelmét a rendezőség.

Könyv az öreg kollégiumról.

Barcsa János dr. kollégiumi tanár érdekes könyv megjelenését hirdeti. A kibocsátott előfizetési felhívásból megtudjuk, hogy „A debreczeni kollégium és pártikulái“ czimen tanügytörténelmi tanulmányt szándékozik kiadni, mely a debreczeni kollégium tanügyi fejlődésével foglalkozik a kollégium alapításától fogva 1848-ig. Folytonosan szemmel tartja azt a hatást, melyet a debreczeni kollégium az általa megállapított 51 pártikulájára gyakorolt. E mellett kiváló figyelemben részesíti a tanügy országos fejlődését, s párhuzamot von a református iskolák és a magyarországi más jellegű iskolák tanügyi fejlődése közt. A mű körülbelül 250 oldalra terjed nyolczadrét alakban. Akik levelezőlapon jun. 15-ig a szerzőnél rendelik meg, a művet 3 koronáért bérmentesen kapják, bolti ára magasabb lesz. A könyv ára csak a könyv átadásakor fizetendő.

— **Hány jószág legel a Hortobágyon?** A délibábos hortobágyi pusztán eddig 45.300 jószág harapja a zsenge füvet. Ez a hivatalos adat, de allghanem több jószág is legel ott, mert a környék is szeret legeltetni a tilosban.

— **Meghaltak.** Kovács András ev. ref. 57 éves napszámos, Lator Gáborné született Henter Zsóka ev. ref. 24 éves, Kovács János ev. ref. 32 éves czipészsegéd, Török János ev. ref. 35 éves városi napdíjas, Faragó Julianna ev. ref. 23 éves hajadon, Félgyházi László ev. ref. 21 hónapos csecsemő.

Ajánlja a teljesen fémmentes s kiváló jóhatású „MOLLITERGIN“ arcz s kézbőr finomító szepítő szerét, mely folyadék amíg ártalmatlanságra nézve teljesen egyezik a vaselin s glicerinnel, hatásra nézve azokat jóval felülmulja. Hatása gyors és biztos! — A szélkifujta arczot vagy kezeket a legrövidebb idő alatt fehérré, puhává s üdévé teszi s pouder alá is igen ajánlható. Mint bőrápoló szer páratlan. **Egy üveg „Mollitergin“ ára 1 korona.** (3)

TÁVIRATOK.

Az orosz-japán háborúról.

Pétervárról táviratozzák, hogy a japánok **Dalnit Port-Artur elővárosát**, több napi bombázás után, **17-dikén rohammal bevették**. Port-Arthurt is folyton bombázzák. Dalni helyőrsége Port-Arturba menekült.

Merénylet a csár ellen.

Londonból jelentik, hogy május 2-án bombamerényletet akartak elkövetni, az orosz csár ellen. Csupán a véletlennek köszönheti a csár a menekülését. Az esetet a legnagyobb titokban tartották mindeddig, de az mégis kiszivárgott. Az eset úgy történt, hogy május 2-án a tavaszi szemlén a csári páholyhoz közel **Mercsekovszkij** Zsófia ült, aki feltűnően izgatottan viselkedett, úgy hogy a titkos rendőröknek is feltűnt. A szép kisasszonyt kérdőre vonták és megmotozásakor **bombát találtak nála**. Bevallotta, hogy nihilisták bírták rá a merényletre, amelyet el akart követni. A leány Mercsekovszky egyetemi tanár leánya és maga is egyetemi hallgató. Letartóztatták.

Kérvény a király kocsijában.

Budapesten az üllői uton Gunevszki Márton postamester a **király kocsijában kérvényt dobott**. Elfogták. Azt mondta, hogy állásától ártatlanul függesztették fel, visszahelyezését kéri.

Eltölt százados.

Drezdából táviratozzák, hogy báró Halkezt százados, aki a legénységgel kegyetlenkedett, a katonai bíróság 3 havi szigorú fogházra ítélte.

Az udvartartás költségei.

Budapest, május 18. Az 1904. évi állami költségvetést ma tárgyalta le a Ház pénzügyi bizottsága **Falk Miksa** elnöke alatt. Kammerer Ernő előadó indítványozza, hogy az udvartartás költségeinek emelésére vonatkozó javaslatot (hiszen csak rongyos két millióról van szó) együtt tárgyalják a költségvetéssel. — **Tisza Pista** hozzájárul ehhez. **Szederkényi Nándor**, **Komjáthy Béla** és **Justh Gyula** élesen tiltakoztak ellene. Justh kijelentette, egyetlen fillért sem szavaz meg az udvartartásra. **Tisza** kijelenti, hogy a törvény nem ösmer magyar udvartartást, bár elősmeri, hogy ez hasznos. A két millióra azért van szüksége, mert emelni kellett az udvari tisztviselők fizetését, hogy az államiakkal lépést tartassanak. Helyesli, hogy a király magyarországi tartózkodása ne a látogatás, de a prezideálás jellegével birjanak. A király eddig a saját vagyonából fedezte az udvartartás felemelt költségeit. **Heltai Ferencz** nélkülözhetetlennek tartja a felemlést. **Komjáthy** kérdezte, vajjon a magyar korona várományosai olyan nevelésben részesülnek-e, amely megbízható? Mert az türhetetlen, hogy a trónörökösököt olyan személyek vegyék körül, akik a magyar nemzet esküdt ellenségei. **Tisza** Pistát kinosan érintette e kérdés és azt válaszolta, hogy ez teljesen **magántermesztű dolog**, de nyugodtak lehetünk, hogy a trónörökösök nevelése a mi közjogi helyzetünknek megfelelő. A pénzügyi bizottság elhatározta, hogy a pünkössti ünnepek után folytatja tárgyalásait. A budai várpalota építésére 1.854.000 kor. előleget adott az állam a királynak 30 éves törlesztésre. A bizottság a 11.300.000 koronát megszavazta az udvartartásra.

Sikkasztónak vált főherczeg.

Hamburgban kellemetlen kalandja történt **Károly István** osztrák főherczegnek, aki az új családi yacht építését tekintette meg. A mikor éppen az egyik induló hajóra akart menni, az öt nyomon követő titkos rendőr, aki a kezében lovó személyleírás alapján holmi körözött sikkasztónak nézte, igazolásra szólította fel, ami csak hosszas vergődés után sikerült is. A lapoknak azon híre, hogy **Ferencz Ferdinánd** trónörökösrel történt volna ilyen kellemetlenség, nem igaz, mert ő konopisti kastélyából ki sem mozdult hetek óta.

Főbelőtt japán tiszték.

Korbinban (Mandzsuria) május 17-én két japán tisztet végeztek ki. **Hoku** és **Jakoka** a nevök. Az ítélet akasztófára szült, de **Kuropolitin** hadvezér kegyelemből golyóra változtatta. A fiatalabb nagyon bátran viselkedett, a szemét sem engedte bekötni, de az idősebb, akit lutheránus hitre térítettek a németek a háboru előtt, sirva fakadt.

Goluchovszky ellen.

Budapest, május 18. A függetlenségi párt **Thaly Kálmán** elnöke alatt gyűlést tartott ma este. **Rátkay László** hivatkozott a király szavaira, amelyek a „hadseregem” egységességére vonatkoztak. Hiszen akkor a kormány által kivívott „nemzeti engedmények” pusztá szemfényvesztések. **Goluchovszkynak** a Balkánon való foglalási terve veszedelmes, mert akkor az egész Balkán szövetkezne ellenünk. A párt elhatározta, hogy napirend előtt teszi szövé a dolgot. **Olay Lajos** indítványozta, hogy a **vasutasak elleni hajszák beszüntetésére tegye meg a párt a kezdeményező lépéseket**. **Bakonyi Samu**, **Rajk Aladár** és **Veres József** ezzel szemben azt vitatták, hogy a befogott vasutasok ügye a bíróság előtt van, bár pártolják őket, most nem tartanak időszerűnek a közbelépést. A párt zöme azonban úgy határozott, hogy az üldözés megszüntetése céljából közbelép.

Négyszáz millió kell.

Pitreich az osztrák delegáció ülésén nyíltan kijelentette, hogy 400 millió az igazi hadügyi többlet, amire föltétlen szükség van. Hogy mire kell a rendes költségvetésen felül ez a rengeteg összeg, részletezte is. **Pusztán** ágyukra 165 millió kell.

Az oroszok veresége.

Kaicsu (Mandzsuria) városát a japánok bevették. Az orosz helyőrség a halottjai hátrahagyásával elmenekült. **Niucsvángban** felszólították a japánok a kinaikat, hogy rendet tartsanak, a készleteket megőrizzék, a japán — seregnak a fuvarozást teljesítsék, — a miért készpénzzel — fizetnek.

Törvénykezés.

Mákvirágok. **Mudrás György** alig 15 esztendő és már is bűnre vetemedett a társával, a 18 éves **Nánási Imrével**. **Pozsán Illés** mártonfalvai lakos betört ablakán át a házból 4 korona 64 fillért loptak el. Tekintettel fiatalágukra, a bíróság **Mudrás Györgyöt** 3 heti, **Nánási Imrét** 14 napi fogházra ítélte. Az ítélet jogerős.

A darutollas legény. Igaz, hogy a magyar legény csak úgy ékes, ha darutollas a kalpagja. **Dézsi Sándor** kabai legény még bűnre is vetemedett egy szál hajlós darutollért. A **Dávidházi János** esperes kocsiszinjében sejtett meg egy darutollat; a melyért be

is tört oda. A darutollas legény fölött szerdán ítélkezett a bíróság. **Dézsi Sándort**, a darutollas legényt 6 havi börtönre ítélték. Az elítelt megfelebbezte az ítéletet.

Vasvillával támadt a végrehajtóra. **Sterczel Márton** derecskei napszámosnál foglalni járt **Molnár Sándor** végrehajtó, de nem igen volt szerencséje, mert vasvillát emelt a végrehajtóra és ha rendőr meg nem fékezi talán le is üti a végrehajtót a dühöngő ember. Szerdán állították a bíróság elé **Sterczel Márton** hatóság elleni erőszak vétsége miatt. Az enyhítő körülmények tekintetbe vételével 1 havi fogház büntetést kapott a kurucz indulatu magyar. Az ítéletet megfelebbezték.

Elmozdított közjegyző. A hivatalos lapban a debreczeni közjegyzői kamara közhírré teszi, hogy **Zanathy Mihály** nagykárolyi közjegyző a debreczeni törvényszék, mint közjegyzői fegyelmi bíróságnak a kuria által jóváhagyott ítéletével állásától jogerősen elmozdított s így a nagykárolyi közjegyzői állás üresedésbe jött. Helyettesül **dr. Stenberg Gyula** nagykárolyi közjegyzői jelölt rendeltetett ki.

Szinház.

Zilahy Gyula Debreczenben. Arad legrégebb, nagytekintélyű lapja, az **Arad és Vidéke** az aradi szinház jövőjével kapcsolatban a következő nagy elősmerésekkel adózik **Zilahy Gyulának**, a debreczeni felebbező urak által oly kevésbé ösmeret szinigazgatónak!

A jövő esztendei szinigazgató-változás megpecsételésekép **Zilahy Gyula** — mint értesülünk — aláírta már a debreczeni szerződést, amelynek értelmében 1905. október elsejétől számítandó hat esztendőn át az ottani szinháznak lesz az igazgatója. Ugyanekkor híre kelt itt annak, hogy a különböző igazgatók között megegyezés jött létre, amely szerint az egyes igazgatók már most október elsején kicserélnék állomáshelyeiket és bevonulnak társulatukkal oda, ahová őket szerződésük a jövő évtől fogva kötné. Utána jártunk a dolognak és arról értesültünk, hogy a hír alaptalan, mert ily irányu megegyezés nem jött létre. Nincs módunkban kifogásolni vagy épen megakadályozni esetleges helycserét; de konstatáljuk, hogy mi Arad szempontjából nem is tartjuk azt kívánatosnak. Egy ilyen váratlan bevonulás készületlenül találná az új direktort, mig **Zilahy Gyulának** az elmúlt két esztendő alatt volt alkalma megismerni az aradi közönség izlését. **Tapasztaltuk ezt a műsor összeállításban, amely által a főváros összes szinházainak nagyszerű darabjait gyors egymásutánban kaptuk bemutatóra. Tapasztaltuk a társulat szervezésben, amelynek tanuságánál szolgálhat az, hogy Aradról rövidesen számos jeles erőf vittek a fővárosba, akiknek helyébe Zilahy épen a jövő szezonra kiváló új tagokat szerződtetett. És végül nagyon kielégítette az aradiak finnyás izlését Zilahy pazar díszlet és ruhátára, amely talán az első az országban, s amelynek elvitelét hasonlóképp fájlanók. Viszont Zilahynak sem lehet — tudunkkal — panasza az aradi közönségre, amely folyton tüntetőleg halmozta el rokonszenve és elismerése jelével. Nem fukarkodtak az anyagi áldozatokkal sem, ami lehetővé tette, hogy az igazgató tagjaival szemben reá háruló súlyos kötelezettségeinek mindenkor pontosan tehetett eleget. Szóval azt hisszük, mindenki sajnálná, ha Zilahy az általános megegyezés létrejötté esetében előbb hagyná el Aradot, mintsem szerződése lejár.**

Közgazdaság.

Debreczeni piacon árák. A vásárfelügyelőség jelentése szerint az 1904. év május hó 16-17-én megtartott heti vásárok árai a következők:

	kor.	fill.	kor.	fill.
Buza	14	—	15	—
Kétszeres	13	—	—	—
Rozs	12	—	—	—
Árpa	10	—	—	—
Zab	10	—	—	—
Tengeri	10	—	9	80
Köles	—	—	—	—
100 kg.	kor.	fill.	kor.	fill.
Szalonna só	124	—	130	—
uj	116	—	118	—
Háj	140	—	—	—
Zsír	144	—	—	—
Kihizott sertés	102	—	—	—
Sertés hus	—	—	—	—
Szóna 100 kg.	5	—	4	—
II. rendű	4	—	3	80
Ló felhajtató	—	—	710	drb.
Elkelt	—	—	380	„
Szarvasmarha felhajt.	—	—	1090	„
Elkelt	—	—	570	„
Sertés felhajtató	—	—	1630	„
Elkelt	—	—	1230	„

REGÉNY-CSARNOK.

Ki hát a gyilkos?

Bűnügyi regény az amerikai életből. 7.
 — Csak nem hagysz cserben most, a mikor a legégetőbb szükségem van rád?
 — Bizonyár: nem.
 — Tehát itt maradsz, hogy szegény hugom gaz gyilkosát leleplezhessed.
 Fájdalmasan megrándult a fiatal ember arca és elfordult, hogy ne lássa jó barátja az előtörő könyeit.
 — Abban reménykedtem, hogy kipihenem kissé magam és elszórakozom veled öreg czimbora — mondta a titkos rendőr. No már most semmi sem lesz belőle. Ugy látszik, az én végzetem, hogy mindig a gazembereket nyomozzam. Szegény kis Viktória! Mikor utójára láttam, kedves, vidám gyermek volt és most néma halott. Alig tu-

dom elképzelni, hogy lehessen oly elvett múlt gazember is a föld hátán, aki ily a ártatlan lelket elpusztít-on.
 — Rablógyilkosságnak eset áldozatul szegény hugom.
 — Gondolod?
 — Igen. Kétszáz dollár volt az íróasztalom fiókjában. Az eltűnt onnan. Azt hiszem, hogy a nyomorult gazember azért ölte meg a hugomat, hogy ezt az összeget elrabolhassa.
 — No ez még nem egészen bizonyos.
 — Nem-e?
 — Lehet, hogy a rablás csak azért követtetett el, hogy hamis nyomra terelődjön a vizsgálat.
 — Gondolod?
 — Most még nem akarok semmit se határozottan megállapítani. Ennek nincs is semmi célja. Ha gyanakszom is valakire, úgy az nem más ezidő szerint, mint az a fiatal ember, aki az imént távozott innen.
 — Bordine Gusztáv?
 — Igen. Minden valószínűség szerint ő írta ezt a levelet. Ugy lehet féltékenységből követte el a tettet.
 Bane Ransom hallgatott.
 Maga is gondolt már erre, de azért még sem hitte el, hogy a fiatal mérnök ilyen gazságot tudjon elkövetni. De azért most teljesen a titkos rendőrré bízta a dolgot.
 — Ugy tudom, nagyon barátságos viszony volt köztük — mondta Ransom. Lehetséges, sőt talán valószínű is, hogy némi dolgot eltitkoltak előttem.
 — Természetes dolog. Ezért éppen ezt akarom én legelőször megtudni — mondta a titkos rendőr és elsielt.
 Nemsokára azután jött a halottkém, aki értesítette a hatóságot és megtartották a hivatalos vizsgálatot.
 Bordine Gusztávot táviratilag hívták meg. A legfontosabb tanú ő volt.
 Mikor a csavargóval való találkozását elbeszélte, általános volt a megdöbbenés.
 (Folytatjuk.)

Szerkesztői posta.

Aristides. Megkaptuk. Jönni fog.
 N. L. A beküldött nyilatkozat sokkal inkább személyes természetű, mintsem hogy a lap szerkesztőségi részében közölhetnénk. A mi ugyan a Fodor Zoltánnal való összeköttetését és érintkezését megvilágítja, az még részben közérdekű, tehát közölhető volna; hanem a nevezett lapra és tudósítójára vonatkozó megjegyzések már igazán az önk magán ügyét képezik és így az a szerkesztőségi laphasábon nem közölhető. Egyébként kéziratát megőriztük és délután hat órától, a szerkesztőségben, rendelkezésére bocsáthatjuk.

Blous különlegességek

Angol aljak, Angol Costümök

nagy választékban

Klein Sámuel — ezelőtt

Halmágyi Sámuel

női- és leány felöltök áruházában.

Mérték utáni Blousok leggyorsabban elkészülnek.

Kék gálicz és Raffia hancs

legolesóbban beszerezhető

Fritsch Károly

fűszeráru üzletében

Főtér, a Bika szállodával szemben.

Fenn áll 132 év óta.

Dr. Róthschnek V. Emil
 utóda **GRÓSZ NAGY FERENCZ**
 Gyógyszertár az „Arany egyszerű”-hoz
DEBRECZENBEN, (Czepléd-) Kossuth-utca 8-ik szám alatt, a színház mellett.

Alapított: 1772. évben.

Ajánlja első kézből gyári raktárát bel- és külföldi, valamint saját készítésű

Gyógyszer-különlegességeknek:

Fogporok s pépek.
 Fogcseppek s — ragaszok.
 Szájvizek — lapdacsok.
 Szemvizek (Römerhaus—Lebois.)
 Mellszőrpök — Csukamáj olajok.
 Gyermek-tápszerek.
 Gyomortisztító lapdacsok.

Bőr- és nemi
 gyógyszerek
 külön.

Czukorkák köhögéssől.
 Gyomorerosítók. — Gyógyborok. Dióessenzia.
 Fül-fájás ellen — Sósboroszeszek.
 Seb- és tyukszemtapaszok.
 Fagykenők — közhigiénégyógyszerek.
 Hivatalos kötszerek.
 Vérképző vaskészítmények.

Illat- és szepítoszereknek:

Arcz- és kézcrémek.
 Arcz- és hajporok.
 Hajkenők és növesztők — festők.
 Mosdó- és szepítövizek.
 Glycerin-készítmények.
 Fáy Flóra-féle arozkrém és szappan.

Legjobbak!

Illatos olajok és pomádék.
 Gyógy- és pipere-szappanok (Szeplőszappanok.)
 Parfüme illatszerek.
 Füstölők: illatos és gyógyszeres.
 Vazelin készítmények.
Hajdusági hajuszpedró.

Hasonszenvi gyógyszereknek:

Anyafestmények.
 Higitások.
 Dörzsölések.
 Golyócskák.

Homeo-
 pathia.

Egyes adagokban.
 Berendezett szekrényekben.
 Házi- vagy utizükségletre.
 Újra felszerelések és megtöltések.

stb. naponta felmerülő gyógyszerészeti újdonságoknak.

JEGYZET: Miatán mindezen készítmények u. n. „Speciálitások”, közvetlen a készítőktől — tehát valódi minőségben — tartanak — azok talán másféle előfordulható plcsőbb ajánlatokkal sem árban, sem minőségben párhuzamba nem tehetők!

Vidéki megrendelések postafordultával megküldetnek.

Minden olcsó és semmi sem drága!

Megnyilt

Debreczenben, a „Bika“ szálloda mellett levő Ranunkel posztó nagykereskedő két emeletes palotájában, ahol angol és francia ruhászövetek, delaineek, batisztok és minden elképzelhető mosó áruk, divatos blouzok, alszoknyák, kész gyermek-ruhák és kötények óriási választékban és meglepő olcsó árban árusítanak el. — A maradékok nagyobb része nem kereskedők ócskaságaiból, hanem a gyárak maradványaiiból vásároltatnak össze készpénzért és így mindig a legújabb és a legdivatosabb áruk állanak a nagyérdemű közönség rendelkezésére.

a Maradék áruház (Ranunkel ház.)

Új üzlet, olcsó szabott áruk.

Új üzlet, olcsó szabott áruk.

Üzleti elvem: „Élni és élni hagyni.“

Apró hirdetések.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A egkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Miklós és Markbreit fiók üzletében Piacz-utca fő tózsde mellett. Hatalatlan olcsón beszerezhető kalapok, cipők, ingek, nyakkendők, pénz-, szivar- és cigaretták, séta botok, játékok, gyermek-kocsik, zománc edények és számtalan itt fel nem sorolt áruk.

Óriási kávé behozatal és kiviteli raktár Lindenfeld J. Jenőnél, Városház-utca 2.

Kis gyermekek mellé egy korosabb nő felvétetik Egyháztér 5. sz. alatt.

Valódi Egyiptomi cigaretták hüvelyek: „Nil“, „Amie“, „Ramle“ 100 db. 30 fillér. Legújabb diák hüvely parafás arany szopókával 30 fillér. Új King dohányfogóval 24 fillér, kapható **Mihály Sámuel** papírkereskedésében, Dréher-sörcearnokkal szemben.

Debreczeni első elektrotechnikai vállalat távbeszélő és távjelző berendezésekre, villamhárítók, villamvilágítás és erő átvitelre, villamos jelzőtelepek, tűzjelzők, vizállás-mérők. Elvállal mindennemű az elektrotechnika szakába vágó berendezéseket és javításokat **Földvári L.** Kossuth-utca 1. szám az udvarban. — Telefon szám 168. Távbeszélő és táviró építéshez szükséges mindennemű készülékek és anyagok, valamint gyógyászati, fizikai készülékek és telepek raktára.

Két barát két fiatal lány ismeretségét keresi. Levelek poste restante „Zenészek“ jellege alatt.

Csak rövid ideig nagy raktár miatt a legfinomabb bőrkeztű jótállással 90 krajczárért, czérna és selyem keztű a legújabb francia gyártmány a legolcsóbban kapható Vitárus Béla keztűs és kötszerésznel Debreczen, Tisza-palota.

Egy tanuló azonnal felvétetik a Maradék áruházban, Debreczen, Piacz-u. 17.

Egy szakképzett okleveles gépész, ki nagy uradalomba 25 évig működött, családi körülmények változása folytán új állást keres. A gazdaság összes ágait és gőzmalmot mint művezető is kezeli. Értekezhetni vele Erzsébet-u. 59. sz. Debreczen és Czajlik István földmives iskola igazgató urnál Karczag.

Legrégibb és legnagyobb butor raktár DEBRECZENBEN.

BUTOROK

a legnagyobb választékban, jutányos árban, izléses és legszolidabb kivitelben csakis

KILLER EDE

butorgyáros, es. és kir. udvari szállítónál

DEBRECZEN,

főpiacz, a főtőzsdevel szemben kaphatók, hol egy a legszerényebb, mint a legdiszesebb mennyasszonyi kelengyék, szobaberendezések és díszítések kifogástalanul eszközöltnék.

Disznóbőr nyergek, teljes lovagló felszerelések mindennemű utazási cikkek **gyermek kocsik, francia, angol, orosz illatszerek** és szappanok, solingeni kések és ollók, pénz-, szivar- és kézi tászkák, haj-, ruha-, fog- és köröm kefék, **férfi fehérneműek, kalapok, nyakkendők,** séta botok, esernyők stb. nagy választékban a legjutányosabb árban szerezhető be

BORSOS KATA

műipar- és férfi divat áru raktárban

Debreczen, városház.

„Itt az orpheum“

jobban fogynak az ártalmatlan, páratlan hatású Matild szépitőszerek, a Matild arczenőcs, crém szappan stb. Tessék megpróbálni, mert ha ezen közkedvelt szépitő szerek nem használnak, nem vesznek le minden bőrcsunyaságot a szer árát minden csürés-csavarás nélkül visszaadja, a czim: **KUN ISTVÁN** gyógyszerész párisi laboreire cosmetique „Matilde“ magyarországi műlaboratoriuma. (Alapított 1895. Budapesten.) Budapesten, **Töröknél.** Debreczeni raktár: **Tóth Béla** gyógyszerésztárában. **Hajresztorer 2 korona.** Fenomenális. Nem fog, nem piszkít.

Klimatikus Szolyva-Hársfalva Hidegviz-gyógyintézet

(Bereg megyében.)

Posta és távirda a fürdő telepen.
(Vasuti állomás.)

Remek szép fekvés, kiránduló helyek és sétányok.

GYÓGYESZKÖZÖK:

Hidegvizgyógyintézet, vasas és égvényes savanyúvíz és fürdők ez idén újonnan és czélszerűen átalakított sós és fenyőbélégzési intézet, villanymassze, természetes melegtej, juhsavó, mindezek czélszerű használatára a gyógyfürdő orvosa ügyel.

Járványmentes hely. Gyógyszertár.
Állandó fürdőorvos. Két vendéglő.

Kitűnő ellátás és lakás.

Elsőrendű cigányzene.

GYÓGYAVALLATOK:

Tüdőbajok, malária [mocsárláz] gége, hörg és tüdőhurut, emésztetlenség, máj- és lépdeganatok, vízhólyaghurut, specifikus s görvélyes csontbántalmaknál. Mindenféle idegbántalmak, fejfájás, migraine, histeria, szédülés, nehéz légzés, hypochondria. Vérébajok, köszvény, görvély, bujádór, delirium trem. potat. Női bajok, fehérfolyás, sápkór, havi zavaroknál.

Idény: májustól októberig.

Prospektussal s egyéb felvilágosítással szívesen szolgál

a fürdőigazgatóság.

Kiköltözés miatt rendkívül olcsó!

Építkezés miatt nemsokára jelenlegi üzlethelyiségből ki kell költöznöm. Ennélfogva óriási dus raktáramat apasztani vagyok kénytelen.

Tisztelettel adom tehát a nagy közönségnek szíves tudomására, hogy ez alkalommal tulzsufolt áru raktáramat minden elfogadható áron bocsátom eladásra.

Kartonok már 16 krtól feljebb, óriási választéku nyári színes és fekete; gyászkelemék 25 krtól feljebb. Jó mosó, szintartó Batizok, Zephirek, Kanavászok, Harisnyák, Keztűk, Kötények, Ingek, Zsebkendők, Papánok. Kiemelem:

Fejrevaló kendőim

olcsóság és szépség tekintetében minden fajban.

Selyem kendő 65 krtól, Karton 14 krtól feljebb.

Bokréta-kendőim építkezőknek.

Kész szövet-aljak 2 frt 20 krtól, Karton aljak 1 frt 20 krtól, Blouzok 75 krtól feljebb. **Gyermek-, fiu- s leány-ruhák.**

Teljes tisztelettel

STEIN LÁSZLÓ,

vászon-, kézmű-, rövidáru-üzlete, a Kendők királynéjához.

Debreczen, Degenfeld-tér, kenyér-piacz.

Minden elfogadható áron!

Raktár apasztása miatt!